

Két megye téltékenykedése hátráltatja az aggteleki barlang kiépítését

Aggtelek, június havában.

Az újságíróknak természetesen nemcsak az a kötelessége, hogy beszámoljon azokról a hibákról, amelyekre az aggteleki barlang megtekintésénél bukkant. A javítás módjának a megjelölése ennél sokkal fontosabb. Eppen azért búcsút mondva angol és amerikai útitársainknak, igyekeztünk meghallgatni azokat a szakértőket is, akik régóta foglalkoznak a csodabarlang titkaival és hozzáférhetővé tételének kérdésével. Azt mondják egyértelműen, hogy

nem is kellene oly sok pénz, s máris nagyot lehetne lendíteni a dolgon.

Mindenekelőtt teljesen elhibázottnak tartják azt a koncepciót, amely a barlangot nem a Szin-Jósvafő oldaláról akarja megközelíteni, hanem Putnok—Aggtelek felől. Szin-nig vonatot meg, Putnokig is. Amíg azonban

Szintől Aggtelek, illetőleg Jósvafő csak 15—16 km, addig Putnokról Aggtelek még 32 kilométerre fekszik.

Mégis itt dolgoznak most közel 6 milliárdos befektetéssel az „aggteleki” út megépítésén. Ez az útvonal azonban irdatlan nehézségeket rejt magában. Part part után, valósággal hullámvonalas a terep. Most a burkolási kavics szállítása köbméterenként 170.000 koronába kerül. Ha el is készül ez a nagyszerű út, autójárat részére használhatatlan lesz. Talán a magánautóknak még inkább, de a barlang tömegközlekedési céljaira autobuszoknak lehetetlen lesz itt súlyos áldozatok nélkül üzemben maradni. Így is, beleszámítva a vasutat Miskolcra Putnokig, s azután az autobusz kényszerűen magas tarifáját, legalább 100 ezer korona lenne egy-egy személy idejövételének ára. S ugyanennyi visszafelé. Nagyobb család tehát meg sem fizethetné. De valójában csak hangoztatott célja ez útépítésnek a barlang megközelíthetősége, valódi célja nem e cikk keretébe tartozik.

Mi a megoldás?

Hozzáértő szakemberek szerint az aggteleki barlang széleskörű hasznosítása csak az alábbi koncepció végrehajtása révén oldható meg:

Szin állomástól Jósvafőig keskenyvágányú vasutat kell építeni. A kocsit a most folyó kiszélesítéssel maga is igen alkalmas közlekedési ér autobuszok részére Szinről, amíg a vonat elkészülhet. A kisvasút költségei a 12 kilométeres úton mintegy ugyanennyi milliárd lenne csak, mert különösebb műszaki nehézségeket nem kellene legyőzni.

Jósvafőre érkezve, természetesen nem szabadna megelégedni az eddigi bejárattal. Felelősen, hogy a főbb látóvonalok iránt érdeklődő látogatókat, szóval a nem teljesen felszerelt és kifogástalanul erőteljes turistákat óraszámra végighurcolják az egész barlangon. Annak 11 és a most felfedezett újabb részekkel további 6, tehát összesen 17 kilométeres vonalán. Hatalmas túra ez, s a sok kisebb érdekű, esetleg érdektelen látóvonaló holtrafáraszt és letompít.

Jósvafő községe felett közvetlenül gyönyörű völgy nyílik: a Farkas-völgy. Az Acheron és Styx patakok vize folyik itt ki a barlangból, több vízesést alkotva.

Itt e völgyben, néhány 100 millió befektetéssel, lehetne egy áttörést nyitni, amely feltűnő kényelmesen, szinte vízszintesen vezetne be a barlangba.

Jobban mondva ki, mert a turisták a mostani „új” jósvafői legelőn lévő lépcsős bejáraton mennének le, minden különösebb nehéz-

ségek nélkül. Megnéznék a legsebbebb részeket s jó 1½—2 órai barlangseta után a készülő Farkas-völgyi kijáraton jönnének elő a napvilágra.

Ezáltal lakott helyre kerülne.

Pokol: „Elkárhozott lelkek.”

nek rögtön, egy csodaszép völgybe.

Itt lehetne a tervek szerint aránylag olcsón egy völgyzáró gáttal mesterséges tavat létesíteni. A gyönyörű erdők övezte helyen szállodát, fürdőt, villákat építeni. Nem kellene a turistáknak átázva, átfázva és holtrafáradva egy kopár mezőn ögyvelegni.

Ez az egyetlen lehetséges és aránylag olcsó megoldás. Aggtelken az ottani bejárat körül kár a pénzért. Igaz, gyönyörű a hatalmas sziklabejárat, de egy korty víz nem található. 600 lakosa van Aggtelek falunak s ugyanennyi millióba kerülne a vízvezeték megépítése ide.

Ma mindössze 3 kútja van s vagy 4 kilométerrel hordozzák a lakosok a vizet, vagy valóságos közelharcok árán egymástól lopkodják.

Ingyen világítás helyett — drága befektetés

Amellett a Styx és az Acheron alkotta vízesések 20 lóerős ingyen energiát biztosítanak a barlang villanyvilágítása számára. Most, teljesen érthetetlenül, a Trust miskolci telepéről akarják Putnokon át vezetni a barlangba az áramot.

Csak a vezeték létesítéséhez 1550 fenyőoszlop kell a 32 kilométeres útvonalhoz, a légvezeték nem is számítva.

Ez az áramszolgáltatás amellest sokszorosán drágább is lenne, mint a megfelelő vízi turbina berendezéssel a vízesés révén nyerhető ingyen energianyújtotta áram.

Nem akarjuk hinni, bár nagyon hangoztatják mindenütt, hogy a kézenfekvő és sokkal olcsóbb, tehát jelenleg is megvalósítható megoldás útjába bizonyos lokálpatriotizmus állana. Azt mondják, hogy a barlang a gömöriché. Magát, Borsód-Gömör megye főispánját, Solds Bélát is éppen ezért ide huzná a szíve. Ezzel szemben Jósvafő már Abauj-Torna megye területén fekszik, s ha áttörnének a kínálózó bejáratot, s megépítenék a többi, fentebb javasolt befektetéseket, a látogatások súlypontja Abauj-Torna megye területére helyeződne át, s a barlang haszna is ide jutni. Ezért igyekeznének a megye területére, Putnok oldalára koncentrálni minden befektetést. Bármily áron...

Abauj-Torna megye azonban maga is sokat tehetne. Ha akarna. Most kell a csehektől, a megszállott területen maradt megyeháza ellenértékeképpen 10 milliárdot kapnia. Igazán nincs ennyire szüksége, hogy Szikszón a megye mai, sajnosan csonka, kis területének megfelelő, szerény új megyeházát a szükséges fő- és alispáni lakásokkal felépítse. Ha csak 2—3 milliárdot ebből az összegből a jósvafői áttörés, barlangvilágítás és völgyzárógát építésére fordít, már egészen biztos, hogy hatalmas lökessel előrevinné a barlang sorsát. De a barlang Gömörmegye tulajdona — mondják Abaujban, — mi építsünk nekik?

Abauj is nekibuzdult...

Mégis van reménység, mert most alakult meg a barlang felkarolása céljából gróf Hadik János elnöklése alatt az Abauj-Torna megyei barlangbizottság, amelynek tagjai többek között Fáy Barna főszolgabíró, Gedeon Dezső, Puky Endre és Pongrácz Ernő megyei notabilitások.

A közelmúltban különben Hadik gróf vendégeként Bud János pénzügyminiszter is megtekintette a helyszínén a jósvafői terveket, amelyek igen megnyerték praktikuságuknál fogva tetszését.

— Kár, hogy nem vadászott is itt a pénzügyminiszter, — sóhajtják az érdeklők. Lillafüreden is csak a minisztervadászat segített, ez kellene ide is...

Egyelőre persze minden csendes, csak 400 szekér hordja a követ a Putnok—Aggtelek-i út burkolásához. De nem a barlang érdekében. Az aggteleki csodabarlang tovább alussza évezredek álmát. Csépp hull csepp után. Készülnek az új csudák. A föld alatt. De elkélne itt a föld fölött is valami csudakerő... Lévai Jenő.